

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์

การศึกษาโครงการศึกษาอิสระครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้การเล่นบ๊อบบี้ต่อความสามารถด้านสังคมและภาษาของเด็กออทิสติก โดยเปรียบเทียบความสามารถด้านสังคมและภาษาของเด็กออทิสติก ก่อนและหลังการใช้การเล่นบ๊อบบี้

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยายและนำเสนอ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย ความสามารถด้านสังคมและภาษาของเด็กออทิสติก ก่อนและหลังการใช้การเล่นบ๊อบบี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 1 จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ อายุของเด็กออทิสติก จำนวนบุตร เป็นบุตรคนที่ และอายุที่ได้รับการวินิจฉัยโรคครั้งแรก ประวัติการได้รับยาทางจิตเวช

ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง		กลุ่มตัวอย่าง (n = 20)	
		จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	16	80.00
	หญิง	4	20.00
อายุ	3 ปี	14	70.00
	4 ปี	5	25.00
	5 ปี	1	5.00
อายุที่ได้รับการวินิจฉัย	2 ปี	11	55.00
	3 ปี	9	45.00
เป็นบุตรคนที่	1 ปี	14	70.00
	2 ปี	6	30.00
การได้รับยา	ได้รับยาทางจิตเวช	3	17.70
	ไม่ได้รับยาทางจิตเวช	17	82.30

จากตารางที่ 1 พบว่า ร้อยละ 80 ของเด็กออทิสติกที่เข้ารับการบำบัดเป็นเพศชาย อายุ 3 ปี ร้อยละ 70 และร้อยละ 25 มีอายุ 4 ปี ได้รับการวินิจฉัยโรคครั้งแรกเมื่ออายุ 2 ปี คิดเป็น ร้อยละ 55 และร้อยละ 45 ได้รับการวินิจฉัยโรคครั้งแรกมีอายุ 3 ปี ร้อยละ 70 เป็นบุตรคนแรกของ ครอบครัว และร้อยละ 30 เป็นบุตรคนที่ 2 นอกจากนี้ยังพบว่า เด็กออทิสติกที่เข้ารับการบำบัด ร้อยละ 82.3 ไม่ได้รับการรักษาด้วยยาทางจิตเวชและร้อยละ 17.7 ได้รับการรักษาด้วยยาทางจิตเวช

ตอนที่ 1 ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 2 จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำนวนสมาชิกในครอบครัว ผู้ดูแลที่มีเวลาอยู่กับเด็ก ออทิสติกมากที่สุด และแผนการดูแลเด็กออทิสติก การเรียนในระบบโรงเรียน การรักษาอื่นที่ได้รับ

ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง	กลุ่มเป้าหมายตัวอย่าง (n = 20)	
	จำนวน	ร้อยละ
ผู้ดูแลที่มีเวลาอยู่กับเด็กมากกว่า 10 ชั่วโมง/วัน		
แม่	16	80.00
พ่อ	1	5.00
อื่นๆ เช่น ยาย น้ำ ป้า และพี่	3	15.00
จำนวนสมาชิกในบ้านทั้งหมด		
1 - 3 คน	12	60.00
4 - 6 คน	8	40.00
แผนการดูแลเด็กออทิสติก		
เป็นแนวทางเดียวกัน	17	85.00
ขัดแย้งกันบางเรื่อง	3	15.00
การเรียนในระบบโรงเรียน		
เข้าเรียนในโรงเรียนปกติ	20	100.00
ศูนย์เด็กเล็ก	4	20.00
อนุบาล	15	75.00
ประถม	1	5.00
การรักษาอื่นๆ ที่ได้รับ		
กระตุ้นพัฒนาการ	20	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้ดูแลเด็กออทิสติกที่มีเวลาอยู่กับเด็กมากกว่า 10 ชั่วโมงต่อวัน ร้อยละ 80 เป็นมารดา ร้อยละ 15 เป็นญาติ เช่น ยาย น้า ป้า และพี่ มีเพียงร้อยละ 1 ที่เป็นบิดา มีจำนวนสมาชิกในบ้าน ทั้งหมดมี 1-3 คน คิดเป็นร้อยละ 60 และร้อยละ 40 ในบ้าน 4-6 คน สำหรับแผนการดูแลเด็กออทิสติกร้อยละ 85 มีแผนการดูแลเป็นแนวทางเดียวกัน ร้อยละ 15 มีแผนการดูแลที่ขัดแย้งกันบางเรื่อง และไม่มีแผนการดูแลที่ขัดแย้งกันทุกเรื่องเลย

นอกจากนี้เด็กออทิสติกที่เข้ารับการบำบัดมีการเข้าเรียนในระบบโรงเรียนปกติทั้งหมด โดยไม่มีเด็กคนใดที่เข้าเรียนในการศึกษาพิเศษ ซึ่งร้อยละ 75 อยู่ในชั้นอนุบาล ร้อยละ 20 อยู่ในศูนย์เด็กเล็ก และร้อยละ 5 เรียนในระดับประถมเข้าเรียนในโรงเรียนปกติและเด็กทุกคนที่เข้ารับการบำบัดได้รับการรักษาด้วยการกระตุ้นพัฒนาการ

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบความสามารถด้านสังคมและภาษาก่อนและหลังการใช้การเล่นบำบัด

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบคะแนนความสามารถด้านสังคมและภาษาก่อนและหลังการใช้การเล่นบำบัด รายบุคคล (ด้านสังคม คะแนนเต็ม = 56 คะแนน ด้านภาษา คะแนนเต็ม = 14 คะแนน)

กลุ่มตัวอย่าง รายที่	ด้านสังคม		ด้านภาษา	
	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง
1	36	41	7	10
2	28	34	6	9
3	33	36	7	9
4	30	36	6	8
5	26	33	6	9
6	37	44	8	12
7	24	31	6	10
8	33	39	8	11
9	37	43	9	11
10	35	41	7	11
11	31	38	6	8
12	29	36	6	9
13	32	39	7	9
14	28	36	6	8
15	30	35	7	8
16	34	39	8	10
17	33	40	9	10
18	35	36	10	11
19	29	31	6	7
20	27	32	8	8
\bar{X}	31.35	37.00	7.15	9.40
S. D.	3.75	3.77	1.23	1.35

จากตารางที่ 3 พบว่าหลังการทดลอง คะแนนความสามารถด้านสังคมและภาษาของเด็กออทิสติกสูงกว่าก่อนการทดลองทุกคน

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบคะแนนความสามารถด้านสังคมและภาษาก่อนและหลังการใช้การเล่น บำบัด จำแนกตามความสามารถ

หัวข้อการประเมิน	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง	
	\bar{X}	S . D.	\bar{X}	S . D.
ด้านสังคมและสติปัญญา (Social and Cognition)				
ความสนใจจากการมอง	3.35	0.64	3.95	0.51
ความสนใจในของเล่นที่จัดให้	4.05	0.69	4.75	0.44
ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม				
การเป็นผู้เริ่มต้นสร้างปฏิสัมพันธ์	3.40	0.50	4.20	0.62
การเป็นผู้กลับเมื่อมีผู้ท้าทาย	3.80	0.70	4.80	0.62
ความเข้ากฎเกณฑ์ มารยาทสังคม	3.90	0.79	4.50	0.83
ความจำ				
การจดจำบุคคล	4.30	0.73	5.00	0.79
การจดจำกิจกรรมที่กำหนดให้	4.35	0.75	4.95	0.69
พฤติกรรมซ้ำๆ	4.25	0.85	4.60	0.68
ด้านภาษา (Communication)				
ฟังเข้าใจในการสื่อสารกับบุคคลอื่น	3.75	0.72	4.90	0.79
การแสดงออกทางภาษา	3.40	0.60	4.50	0.76

จากตารางที่ 4 พบว่าหลังการทดลอง คะแนนความสามารถด้านสังคมและภาษาของเด็กออทิสติกสูงกว่าก่อนการทดลองทุกข้อ โดยมีด้านปฏิสัมพันธ์ทางสังคมสูงขึ้นมากที่สุด เรื่องการเป็นผู้กลับเมื่อมีผู้ท้าทายสูงขึ้นจากก่อนการทดลองมากที่สุด รองลงมาคือการเป็นผู้เริ่มต้นสร้างปฏิสัมพันธ์ การจดจำบุคคลและความสนใจในของเล่นที่จัดให้ ตามลำดับ

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบความสามารถด้านสังคมและภาษาของเด็กออทิสติกก่อนและหลังการใช้การเล่นบำบัด

ความสามารถ		\bar{X}	S. D.	สถิติทดสอบ (t-test)
ด้านสังคม	ก่อนทดลอง	31.35	3.75	
	หลังทดลอง	37.00	3.77	13.926*
ด้านภาษา	ก่อนทดลอง	7.15	1.23	
	หลังทดลอง	9.40	1.35	9.000*

*p < .05

จากตารางที่ 3 พบว่า ค่าเฉลี่ยของความสามารถด้านสังคมและภาษาของเด็กออทิสติกก่อนและหลังการใช้การเล่นบำบัดมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยหลังการทดลองพบว่าคะแนนความสามารถทางสังคมและภาษาของเด็กออทิสติกดีกว่าก่อนทดลอง

การรายงานพฤติกรรมเด็กออทิสติกที่เข้ารับการเล่นบำบัด

กรณีศึกษารายที่ 1 “น้องจอแจ”

เด็กชายไทยอายุ 3 ปี 11 เดือน รูปร่างสมวัย ได้รับการวินิจฉัยจากจิตแพทย์เด็กและวัยรุ่นว่าเป็นออทิสซึมเมื่ออายุ 3 ปี 2 เดือน เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลบางพลี ที่หน่วยกระตุ้นพัฒนาการแบบผู้ป่วยนอก เนื่องจากอยู่ไม่นิ่ง เล่นคนเดียว ไม่สบตา ก่อนเข้ารับการเล่นบำบัด เด็กสบตาตามการกระตุ้น สนใจสิ่งต่างๆ รอบตัวดี ยังไม่นิ่ง เมื่อปล่อยให้เล่นอิสระ ยังไม่มีทักษะการรอคอย การสลับบทบาท ฟังเข้าใจคำศัพท์ในชีวิตประจำวันได้ พูดสื่อสารเป็นคำๆ พอได้แต่ยังไม่ชัด ไม่เริ่มต้นพูดด้วยตนเองบ้าง ช่วยเหลือตนเองได้ดี ขณะนี้เด็กอาศัยอยู่กับยาย และบิดามารดา เป็นบุตรคนเดียว ส่วนใหญ่ยายเป็นผู้ดูแล ไม่ได้รับการรักษาอื่นๆ

ระยะที่ 1 ภายใน 2 ครั้งแรก เด็กร้องไห้เมื่อต้องแยกจากมารดา แต่สามารถทำกิจกรรมตามสั่งได้ พาเล่นกับกระจก เด็กหยุดร้องเล็กน้อย มองกระจก สบตาช่วงสั้นๆ ยกมือเมื่อเรียกชื่อเด็กได้แต่ต้องกระตุ้น พาเล่นของเล่นสนใจเล่นของเล่น เล่นเองได้บ้างขึ้น บางชิ้นต้องเล่นให้ดูก่อน แนะนำให้เล่น เด็กเริ่มมีสีหน้าแจ่มใสขึ้น ไม่พูดคุยถามตอบชื่อของเล่นบอกได้เป็นส่วนใหญ่ ออกเสียงพูดไม่ชัด ในวันต่อมาเด็กยังมีสีหน้าเรียบเฉย ทักทายเด็กสามารถตอบรับได้ เริ่มยิ้มเล็กน้อย

สีหน้าแจ่มใสมากขึ้น แต่ยังไม่ค่อยสนใจโต้ตอบกับพยาบาลผู้บำบัดต้องกระตุ้น เมื่อเริ่มพาลเล่นของเล่น เด็กสนใจเล่นของเล่น ชื่นไหนที่เล่นไม่ได้เด็กจะพยายามเล่นเองก่อน

เมื่อสิ้นสุดระยะที่ 1 เกิดปัจจัยบำบัดดังนี้ ลดแรงต่อต้าน การพัฒนาสัมพันธภาพ และเพิ่มความสามารถ ทำให้เด็กเกิดการเปลี่ยนแปลง ดังนี้ สามารถสร้างสัมพันธภาพกับพยาบาลได้แต่ต้องกระตุ้น เกิดความไว้วางใจได้ในระยะเวลาสั้นๆ และยังไม่มียุทธวิธีรับรู้ตัวตนทั้งของตนเองและผู้อื่น สามารถเล่นของเล่นได้ขณะร้องไห้ และหยุดร้องเล็กน้อยขณะมองกระจก

ต่อมาในระยะบำบัดภายในสัปดาห์ที่ 2 และ 3 ของการบำบัดเป็นการเลียนแบบการเล่นของเล่น ได้แก่ ลูกข่าง โทรศพ์ท์ บล็อกไม้และตุ๊กตา เด็กเล่นโทรศพ์ท์ได้เอง ค่อยลอกตามความสูงได้เอง ขวนพุดคุยเด็กก้มหน้าเล่นของเล่น สบตาน้อยต้องกระตุ้น ส่วนชิ้นอื่นเด็กเล่นเลียนแบบโดยเฉพาะตุ๊กตาเด็กเล่นเองได้บ้าง แต่ต้องเลียนแบบการเล่นจากพยาบาล แสดงถึงเด็กสามารถเล่นของเล่นที่พบเห็นในชีวิตประจำวันได้ แต่ในสิ่งอื่นยังต้องมีการสอนการเลียนแบบ ถ้ามถึงการป้อนอาหารให้ตุ๊กตาเด็กสามารถพุดตามได้เป็นคำๆ สามารถค่อยลอกได้เอง เกมการจับคู่สิ่งของภาพลำดับเหตุการณ์ เมื่อนำภาพเหตุการณ์ ทั้ง 3 เหตุการณ์ ให้เด็กดู เด็กสามารถบอกได้ว่าในภาพนั้นทำอะไรอยู่ แต่ไม่ค่อยสนใจทำกิจกรรม ไม่สามารถเล่ากิจกรรมประจำวันในภาพนั้นได้ เด็กไม่สามารถเรียงลำดับภาพเหตุการณ์ทั้ง 3 ภาพได้เองต้องกระตุ้นและแนะนำในครั้งแรก หลังจากสามารถทำอะไรอยู่และจับคู่ภาพได้ถูกต้องทั้งหมด เกมสลับบทบาทการค่อยลอกและโยนลูกบอลใส่ตะกร้า ในวันแรกเด็กยังไม่เข้าใจการสลับกันเล่นต้องช่วยตะมื่อไว้ก่อนพร้อมบอกให้หยุดรอก่อน เด็กมีสีหน้ามองหน้าพยาบาลผู้บำบัด ต่อมาเด็กเริ่มเข้าใจ แต่ยังคงตะมื่อและบอกให้หยุดรอก่อนบางครั้ง แต่สามารถทำการเล่นตามกติกาได้ในช่วงท้ายของการทำกิจกรรม เมื่อเริ่มเล่นเกมใครหมดก่อนเป็นเกมจับคู่สี เด็กบอกชื่อสีต่างๆ ได้ทุกสี จับคู่สีได้ถูกต้อง แต่ยังไม่เข้าใจกติกาการเล่นว่า ถามสีที่ซ้ำกันต้องวางไว้ก่อนแล้วค่อยมาแลกเปลี่ยนกัน จนในวันที่ 4 เด็กเข้าใจและสามารถเล่นตามกติกาได้ ส่วนเกมสุดท้าย การเล่นเป็นกลุ่ม เด็กสามารถร่วมกลุ่มเล่นกับเพื่อนได้มองเห็นแต่ไม่รู้จัดการแนะนำตัวกับเพื่อน เมื่ออธิบายกติกาการเล่นยังไม่เข้าใจจนกระทั่งถึงเวลาเล่นเด็กมองการ์ดที่ตัวเองได้ ซึ่งไม่มีรูปขนม เด็กจึงไม่ได้กินขนมเด็กรู้สึก กระทบกระวายอยากได้กินขนมเหมือนเพื่อน ต้องอธิบายเด็กเริ่มสงบลง ในรอบต่อมาเมื่อเด็กได้รับการ์ดที่มีรูปขนมเด็กรู้สึกพอใจ เริ่มเข้าใจกติกามากขึ้นแต่เมื่อเด็กได้เป็นผู้นำกลุ่มในการแจกการ์ด เด็กจะพลิกดูภาพก่อนแล้วเอาภาพที่มีขนมมาไว้กับตัวเอง ทำให้ต้องมีการจับมือเด็กให้แจกการ์ดเพื่อน จากนั้นเด็กพอเข้าใจกติกามากขึ้นพอได้การ์ดที่ไม่มีขนมก็สามารถขอแต่สีหน้าเฉย ไม่พูด ในการเล่นเกมแบบกลุ่มเด็กเข้าใจบทบาทผู้นำกลุ่ม เมื่อสอบถามว่าใครอยากเป็นผู้นำกลุ่มเด็กไม่สนใจแสดงความต้องการ มีสีหน้าเรียบเฉย แต่เล่นร่วมกับเพื่อนได้

สิ้นสุดระยะบำบัดเกิดปัจจัยบำบัด ดังนี้ มีการพัฒนาสัมพันธภาพ เพิ่มความสามารถ เกิดการสื่อสาร เริ่มมีความคิดสร้างสรรค์ กระจายอารมณ์ มีจินตนาการ มีอารมณ์เชิงบวกและมีการพัฒนารูปแบบความกลัว ทำให้เด็กเกิดการเปลี่ยนแปลง ดังนี้ เด็กสามารถเรียนรู้และทำความเข้าใจกฎกติกาการเล่น และสามารถเรียนรู้ทักษะการ สลับบทบาทได้จากการเล่น แต่ต้องมีการแนะนำบางครั้ง แต่ยังไม่สามารถเริ่มสร้างสัมพันธภาพรวมทั้งเรียนรู้ทักษะทางสังคม สามารถรอคอยการเล่นสลับบทบาท การทำความเข้าใจกฎกติกาได้ เริ่มมีขี้นานครั้ง ไม่ร้องไห้เมื่อทำกิจกรรมกลุ่ม สามารถเล่นเกมตุ๊กตาได้ดี

บทบาทพยาบาลผู้บำบัด สร้างสัมพันธภาพ ความรู้สึกอบอุ่นและปลอดภัย เป็นเพื่อนเล่นกับเด็ก สอนการเล่นของเล่นชิ้นที่เล่นไม่เป็น กระตุ้นให้เด็กรู้ตัวตน เล่นตามบทบาทและกติกา ส่งเสริมความภาคภูมิใจในความสามารถต่อการทำกิจกรรมต่างๆ

กรณีศึกษารายที่ 2 “น้องวิงจ้ง”

เด็กชายไทยอายุ 5 ปี 9 เดือน รูปร่างสมวัย ได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นออทิซึมเมื่ออายุ 3 ปี 11เดือน เข้ารับการรักษาในหน่วยกระตุ้นพัฒนาการ โรงพยาบาลบางพลี แบบผู้ป่วยนอก ตั้งแต่อายุ 4 ปี 8 เดือน เนื่องจากไม่พูด อยู่ไม่นิ่ง ช่วยเหลือตนเองได้น้อย ก่อนเข้ารับการบำบัด เด็กไม่ค่อยสบตา อารมณ์ เรียบเฉย ชอบเดินเขย่งปลายเท้า ยังไม่พูด เดินไปมาไม่มีจุดหมายไม่สนใจสิ่งแวดล้อมรอบตัว ต้องกระตุ้นให้ทำกิจกรรมค่อนข้างมาก ฟังคำสั่งไม่เข้าใจยังต้องจับมือทำ ไม่มีทักษะการรอคอยและสลับบทบาท ช่วยเหลือตนเองได้น้อย ขณะนี้เด็กอาศัยอยู่กับบิดา มารดา และพี่สาว สมาชิกในบ้าน 4 คน ส่วนใหญ่ที่สาวเป็นผู้ดูแลช่วงเวลาที่บิดา มารดาไปทำงาน เด็กจะไปเรียนที่โรงเรียนอนุบาล ได้รับการฝึกกระตุ้นพัฒนาการ เดือนละ 1 ครั้ง ครั้งละ 30 นาที

ในระยะสร้างสัมพันธภาพ 2 ครั้งแรก ผู้บำบัดพาเด็กเข้าห้องเล่น เรียกชื่อเด็ก เด็กมีสีหน้าเฉยเมย ยอมยกมือสวัสดีเมื่อกระตุ้น แต่ไม่พูด เมื่อพาไปเล่นกับกระจก เด็กไม่สนใจมอง กระตุ้นให้ชี้ตัวเด็กที่กระจก เด็กไม่สนใจมองต้องช่วยจับมือชี้ พาเล่นของเล่นเด็กเล่นของเล่นคนเดียว สนใจพยาบาลผู้บำบัดบางครั้ง วิ่งไปมาต้องจับมือไว้ พาเล่นสั๊กพริกเด็กร่วมมือสนใจเล่น บางครั้ง วันต่อมาเด็กมีสีหน้าแจ่มใสขึ้น พาไปเล่นที่กระจกเด็กมองเล็กน้อยยังต้องกระตุ้นจับมือให้ชี้ตัวเด็กและตัวพยาบาล และให้ชื้อ้วยวะดา หู จมูก ปาก ต้องช่วยแตะมือชี้ เด็กไม่ค่อยสนใจมองตามไม่พูด

เมื่อสิ้นสุดระยะที่ 1 เกิดปัจจัยบำบัด ดังนี้ ลดแรงต่อต้าน และเพิ่มความสามารถ ทำให้เด็กเกิดการเปลี่ยนแปลง ดังนี้ เด็กไม่สามารถสร้างสัมพันธภาพและยังไม่เกิดความไว้วางใจในตัวพยาบาล เรียนรู้การเล่นตามแบบได้น้อย ยังไม่มั่นใจต้องแนะนำให้เล่นบ้าง

ต่อมาในระยะบำบัดเป็นการเลียนแบบการเล่นของเล่น ได้แก่ ลูกข่าง โทรศพ์ท์ บล็อกไม้ และตุ๊กตา เด็กเล่นโทรศพ์ท์ได้เอง ต่อบล็อกตามแนวยาวได้เอง แต่ไม่สามารถต่อบล็อกตามความสูงได้เอง ต้องแนะนำ ชวนพูดคุยเด็กก้มหน้าเล่นของเล่น สบตาน้อยต้องกระตุ้น ส่วนชั้นอื่นเด็กเล่นเลียนแบบ โดยเฉพาะตุ๊กตาเด็กเล่นเองได้บ้าง แต่ต้องเลียนแบบการเล่นจากพยาบาล แสดงถึงเด็กสามารถเล่นของเล่นที่พบเห็นในชีวิตประจำวันได้ แต่ในสิ่งอื่นยังต้องมีการสอนการเลียนแบบ ตามถึงการป้อนอาหารให้ตุ๊กตาเด็กสามารถพูดตามได้เป็นคำๆ เกมการจับคู่สิ่งของภาพลำดับเหตุการณ์ เมื่อนำภาพเหตุการณ์ทั้ง 3 เหตุการณ์ให้เด็กดู เด็กสามารถบอกได้ว่าในภาพนั้นทำอะไรอยู่ แต่ยังไม่สามารถเล่ากิจวัตรประจำวันในภาพนั้นได้ เด็กไม่สามารถเรียงลำดับภาพเหตุการณ์ทั้ง 3 ภาพได้เองต้องกระตุ้นและแนะนำในครั้งแรก หลังจากสามารถทำอะไรอยู่และจับคู่ภาพได้ถูกต้องทั้งหมด เกมสลับบทบาทการต่อบล็อกและโยนลูกบอลใส่ตะกร้า ในวันแรกเด็กยังไม่เข้าใจการสลับกันเล่นต้องช่วยแตะมือไว้ก่อนพร้อมบอกให้หยุดก่อน เด็กมีสีหน้ามองหน้าพยาบาลผู้บำบัด ต่อมาเด็กเริ่มเข้าใจ แต่ยังต้องแตะมือและบอกให้หยุดก่อน บางครั้ง แต่สามารถทำการเล่นตามกติกาได้ในช่วงท้ายของการทำกิจกรรม การเล่นบำบัดแบบกลุ่ม เด็กสามารถนั่งในกลุ่มได้ช่วงสั้นๆ ต้องจับบางครั้งตลอดการเล่น แต่ไม่ค่อยสนใจมองต้องพูดซ้ำๆ และจับมือเล่น ในระยะแรกๆ เด็กจึงทำตาม แต่เด็กจะมองอยากได้ขนม ต่อมาพอเด็กเข้าใจ สามารถฟังคำสั่ง รอคอยในการเล่นได้มากขึ้น ตลอดเวลาที่เล่นเด็กพูดน้อย เรียกของเล่นเป็นคำๆ จะมองหน้าพยาบาลผู้บำบัดเมื่อต้องการความช่วยเหลือ

สิ้นสุดระยะบำบัด เกิดปัจจัยบำบัดดังนี้ เกิดรูปแบบการสร้างสัมพันธ์ภาพ มีการพัฒนาสัมพันธ์ภาพ เพิ่มความสามารถ เกิดการสื่อสาร เริ่มมีความคิดสร้างสรรค์ การระบายอารมณ์ มีจินตนาการ มีอารมณ์เชิงบวก การเล่นเกม ทักษะชีวิต ความเห็นอกเห็นใจ และมีการพัฒนารูปแบบความกลัว ทำให้เด็กเกิดการเปลี่ยนแปลง ดังนี้ เด็กสามารถเรียนรู้และทำความเข้าใจ กฎกติกาการเล่น และสามารถเรียนรู้ทักษะการสลับบทบาทได้ แต่ต้องมีการแนะนำบางครั้ง สามารถเรียนรู้ เรียนรู้ทักษะชีวิต เกิดการสื่อสารด้วยท่าทาง ด้านการพูดต้องใช้ระยะเวลาและกิจกรรมอื่นร่วมด้วย

บทบาทพยาบาลผู้บำบัด สร้างสัมพันธ์ภาพ ระวังอุบัติเหตุ ลดพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ จับและจัดให้เด็กนั่งขึ้นจากการจัดกิจกรรมให้เล่น เป็นเพื่อนเล่นกับเด็ก สอนการเล่นของเล่นชิ้นที่เล่นไม่เป็น กระตุ้นให้เด็กรู้ตัวตน เล่นตามบทบาทและกติกา ส่งเสริมความภาคภูมิใจ ในความสามารถต่อการทำกิจกรรมต่างๆ

กรณีศึกษารายที่ 3 “น้องนิงนิง”

เด็กหญิงไทยอายุ 4 ปี 4 เดือนเข้ารับการเล่นบำบัด ในช่วงเริ่มสร้างสัมพันธภาพภายใน 2 วันแรก เด็กมีสีหน้าเฉยเมย ยอมยกมือสวัสดีเมื่อบอกให้ สวัสดี แต่พูดไม่ได้ หรือพูดเป็นคำๆ จะพาไปเล่นกับกระจก เด็กเล่นของเล่นบ้างเดินไปมา ให้เล่นเป็นพักๆ สลับกับการจับมือพาเล่น สักพัก เด็กสามารถบอกชื่อตัวเองได้เมื่อกระตุ้น และเรียกชื่อพยาบาลผู้บำบัดตามได้ พาเล่นกับกระจกเด็กสนใจมองกระจก สบตา และสนใจมองกระจกในช่วงสั้น มองตามเมื่อชี้คนในกระจก เป็นใคร เมื่อกระตุ้นในช่วงแรกพาเล่นของเล่น สนใจเล่นของเล่นบางชิ้น เมื่อนำของเล่นชิ้นอื่นมา กระตุ้นให้เล่น โดยเล่นของเล่นให้ดูก่อน แนะนำให้เล่นเด็กเริ่มมีสีหน้าแจ่มใสขึ้น พูดคุยถามตอบ ชื่อของเล่นได้ แต่พูดเป็นคำๆ ออกเสียงพูดไม่ชัด ในวันต่อมาเด็กยังมีสีหน้าเรียบเฉย ทักทายเด็ก สามารถตอบรับได้ เริ่มยิ้ม สีหน้าแจ่มใสมากขึ้น แต่ยังไม่ค่อยสนใจโต้ตอบกับ พยาบาลผู้บำบัด ต้องกระตุ้น เมื่อเริ่มพาเล่นของเล่น เด็กสนใจเล่นของเล่นบางชิ้น บางชิ้นนำมาให้พยาบาล ผู้บำบัดเล่นให้ดู

เมื่อสิ้นสุดระยะที่ 1 เกิดปัจจัยบำบัดดังนี้ ลดแรงต่อต้าน การพัฒนาสัมพันธภาพ และเพิ่มความสามารถ ทำให้เด็กเกิดการเปลี่ยนแปลงดังนี้ เด็กสามารถสร้างสัมพันธภาพกับพยาบาลได้ เกิดความไว้วางใจและมีทักษะรับรู้ตัวตนทั้งของตนเองและผู้อื่นพอควร สนใจมอง สีหน้าแจ่มใส

ในระยะบำบัดเป็นการเลียนแบบการเล่นของเล่น ได้แก่ ลูกข่าง โทรสฟท์ บล็อกไม้ และตุ๊กตา เด็กเล่นโทรสฟท์ได้เอง ต่อบล็อกได้เอง ชวนพูดคุยเด็กมีสบตาบางครั้ง เด็กเล่นเลียนแบบ โดยเฉพาะตุ๊กตาเด็กเล่นเองได้ แสดงถึงเด็กสามารถเล่นของเล่นที่พบเห็นในชีวิตประจำวันได้ แต่ในสิ่งอื่นยังต้องมีการสอนการเลียนแบบ ถ้ามองถึงการป้อนอาหารให้ตุ๊กตาเด็ก สามารถพูดตามได้เป็นคำๆ เกมการจับคู่สิ่งของภาพลำดับเหตุการณ์ เมื่อนำภาพเหตุการณ์ ทั้ง 3 เหตุการณ์ ให้เด็กดู เด็กสามารถบอกได้ว่าในภาพนั้นทำอะไรอยู่ แต่ยังไม่สามารถเล่ากิจวัตรประจำวันในภาพนั้นได้ เด็กไม่สามารถเรียงลำดับภาพเหตุการณ์ทั้ง 3 ภาพ ได้เองต้องช่วยด้วย กระตุ้นและแนะนำในบางครั้ง เกมสลับบทบาทการต่อบล็อกและโยนลูกบอลใส่ตะกร้า ในวันแรก เด็กยังไม่เข้าใจการสลับกันเล่นต้องช่วยแตะมือไว้ก่อนพร้อมบอกให้หยุดรอก่อน ต่อมาเด็กสามารถทำได้ แต่ยังคงแตะมือ แต่สามารถทำการเล่นตามกติกาได้ในช่วงท้ายของการทำกิจกรรม ในระยะบำบัดสัปดาห์ที่ 3 เริ่มเล่นเกมใครหมดก่อนเป็นเกมจับคู่สี จับคู่สีต่างๆ ได้ทุกสี จับคู่สีได้ถูกต้อง แต่ยังไม่เข้าใจกติกาการเล่นว่า ถามสีที่ซ้ำกันต้องวางไว้ก่อนแล้วค่อยมาแลกเปลี่ยนกัน จนในวันที่ 3 เด็กเข้าใจและสามารถเล่นตามกติกาได้ ส่วนเกมสุดท้าย การเล่นเป็นกลุ่ม เด็กสามารถรวมกลุ่มเล่นกับเพื่อนได้ แต่ต้องจับในช่วงแรกเพราะไม่อยู่นิ่ง การฟังเพื่อนเมื่ออธิบายกติกาการเล่นยังไม่เข้าใจ จนกระทั่งถึงเวลาเล่นเด็กมองการ์ดที่ตัวเองได้ ซึ่งมีรูปขนมเด็กจึงได้กินขนม ในรอบต่อมาเมื่อเด็กได้รับการ์ดที่ไม่มีรูปขนม เด็กอยากได้ขนมเหมือนเพื่อน ต้องอธิบายจึง

เริ่มสงบลงรู้สึกพอใจ เริ่มเข้าใจกติกามากขึ้น เมื่อเด็กได้เป็นผู้นำกลุ่มในการแจกการ์ดเพื่อนได้สามารถรอได้ ในการเล่นแบบกลุ่มเด็กไม่ค่อยเข้าใจบทบาทผู้นำกลุ่ม เมื่อได้รับบทบาทเป็นผู้นำกลุ่มพยาบาลผู้บำบัดต้องคอยช่วยเหลือและเตือนในการทำหน้าที่ผู้นำกลุ่ม

สิ้นสุดระยะบำบัด เกิดปัจจัยบำบัด ดังนี้ เกิดรูปแบบการสร้างสัมพันธภาพ มีการพัฒนาสัมพันธภาพ เพิ่มความสามารถ เกิดการสื่อสาร เริ่มมีความคิดสร้างสรรค์ การระบายอารมณ์ มีจินตนาการ มีอารมณ์เชิงบวก การเล่นเกม ทักษะชีวิต ความเห็นอกเห็นใจ และมีการพัฒนารูปแบบความกลัว ทำให้เด็กเกิดการเปลี่ยนแปลง ดังนี้ เด็กสามารถเรียนรู้และทำความเข้าใจกฎกติกาการเล่น และสามารถเรียนรู้ทักษะการ สลับบทบาทได้จากการเล่น แต่ต้องมีการแนะนำบางครั้ง แต่ยังคงตอบสนองไม่สม่ำเสมอ เมื่อเริ่มสนใจ มีการมอง สังเกต สนใจฟังคำสั่ง ทำตามพยาบาลผู้บำบัดมากขึ้น เรียนรู้กฎระเบียบได้จากการเลียนแบบ พาไปเล่นกระจกเด็กเริ่มมองในกระจกมากขึ้น ยังต้องช่วยแนะนำให้ชี้ตามคำบอก เพราะเด็กยังออกเสียงพูดน้อย เมื่อเล่นแบบกลุ่ม เด็กปรับตัวเข้ากับเพื่อนและการเล่นได้ ไม่ค่อยพูดต้องกระตุ้นอย่างมาก แต่มองสบตาดี เล่นของเล่นอย่างเจียวๆ สามารถมีสัมพันธภาพรวมทั้งเรียนรู้ทักษะทางสังคม เช่น การรอคอย การเล่นสลับบทบาท การทำความเข้าใจกฎกติกาได้ดี

บทบาทพยาบาลผู้บำบัด สร้างสัมพันธภาพ ความรู้สึกคุ้นเคย อบอุ่นและปลอดภัย เป็นเพื่อนเล่นกับเด็ก สอนการเล่นของเล่นชิ้นที่เล่นไม่เป็น กระตุ้นให้เด็กรู้ตัวตน กระตุ้นให้เด็กพูด แสดงการสื่อสารด้วยท่าทาง แสดงอารมณ์และระบายความรู้สึกให้มากขึ้น กระตุ้นให้เกิดการเล่นตามบทบาท ส่งเสริมความภาคภูมิใจในความสามารถต่อการทำกิจกรรมต่างๆ